

ØSTERSDUGNADEN

Plukkeveileder

En guide til hvordan du enkelt kan bidra til å redusere utbredelsen av stillehavsøsters

En folkedugnad

Stillehavsøsters er en uønsket og fremmed art som har hatt en eksplosiv vekst i Vestfold og Telemark. For å begrense artens vekst, har Vestfold og Telemark fylkeskommune og Fylkesmannen i Vestfold og Telemark, etablert "Østersdugnaden" - en folkedugnad hvor alle som vil kan bidra til å fjerne stillehavsøsters fra kysten. Prosjektet gjennomføres i samarbeid med Oslofjordens friluftsråd og Grenland friluftsråd.

Hvordan bidra?

Private initiativ

Vet du om et område med stillehavsøsters, kan du rydde selv. Østersdugnaden kan bistå med veiledning, utlån av utstyr og henting av skjell. Etter plukking melder du enkelt inn ditt bidrag på østersdugnaden.no. Der finner du kart med oversikt over oppsamlingspunkter du kan levere skjell, og områder som er plukket.

Koordinerte dugnader

På offentlige badeområder med mye stillehavsøsters er det aktuelt med koordinerte dugnader. Vet du om et slikt område, og vil bidra, kontakt oss i Østersdugnaden. Med

jevne mellomrom vil vi organisere koordinerte dugnader hvor vi kontakter aktuelle dugnadsgjengere og frivillige, og bidrar med opplæring, utstyr og bortkjøring.

Åpne dugnader

Det vil bli arrangert åpne dugnader, som blir annonsert på vår Facebook-side [@østersdugnaden](https://www.facebook.com/østersdugnaden).

Etter plukking

Skjellene legges i nett etc. på land hvor det er mulig å komme til med bil/tilhenger, og hvor tidevann og stormflo ikke skyller de ut. Ikke legg skjell hvor de er til sjenanse (lukt) eller fare mennesker eller dyr.

Det er viktig at andelen stein er lav og at disse er små (mindre enn en bordtennisball), samt at det ikke er søppel blant skjellene. Ikke legg knuste østers tilbake i sjøen, da de vil danne grobunn for nye.

Levering av plukket østers

I størrelsesorden «trillebårlass», kan du kompostere på egen eiendom dersom dette ikke er til sjenanse (lukt). Har du ikke denne muligheten, eller ved større mengder, meld ifra via kartet på østersdugnaden.no

Hvordan fjerne Stillehavsøsters?

- Rydding av offentlige strender trenger ingen tillatelse. Ved private strender, kontakt grunneier
- Flatøsters og blåskjell bør ikke plukkes. Flatøsters er flatere enn stillehavsøsters, som har et mer bølget og skarpt skjell
- Stillehavsøstersen lever fra fjæresonen ned til ca. 2 meter. Rydd helst ved fjære sjø
- Rydd systematisk. Start innerst på stranden og rydd utover. Unngå at bunnsedimenter virvles opp. Stillehavsøstersene kan være skjult under tang
- Døde skjell må også ryddes da de utgjør en fare for både mennesker og dyr
- Stillehavsøsters på bløtbunn plukkes for hånd, ved vading/snorkling, og legges i nett/bøtte. Skjell som sitter fast på små stein legges sammen med de løse skjellene
- Stillehavsøsters på hardbunn, på svaberg/stor stein, løsnes med spett/hammer. Med kontante slag mot undersiden (ved skjellets «hengsel») løsner det uten å knuses
- Noen skjell kan vris av. Gjenstående stein legges på land unna tidevann og stormflo, da de kan inneholde mye yngel

- Løse skjellbiter legges med resten av de sankede østersene. Skjelldele som sitter igjen på stein/fjell avrundes ved å slå kantene

Fakta om Stillehavsøsters

En fremmed art i norske farvann. Skjellene er knivskarpe, harde og godt kamuflert. De finnes på bløtbunn, festet til andre skjell, på steiner og svaberg. Stillehavsøsters kan påvirke kystfriluftslivet svært negativt da arten trives i områder egnet for bading og strandaktiviteter, f.eks. på langgrunne strender og i lune viker.

Deler av strandsonen kan forandres dramatisk fordi stillehavsøsters er en økosystemforandrer. Tette bestander danner «tepper» av skjell («revdannelse»). Slike skjellbanker er dokumentert i Vestfold og Telemark. Arten er tilpasningsdyktig, vokser hurtig og har stort spredningspotensial.

Den står oppført på "Fremmedartlista" under *Svært høy risiko* fordi den utgjør en trussel mot andre arter som flatøsters og blåskjell, og kan legge seg som et lokk over viktige næringsområder for fugl.

Ryddestyr og sikkerhet

Østersdugnaden låner ut hansker og nett til dugnadsjenger. Ta kontakt ved behov for annet utstyr. Vi anbefaler følgende utstyr til plukking:

- Spett/metallrør/hammer
- Hansker (helst kutthansker)
- Østersnett
- Godt skotøy eller vadere
- Våtdrakt/maske/snorkel ved rydding i kaldt vann og løs bunn
- Vær forsiktig ved plukking, skjellene er skarpe og kan gi kuttskader
- Bruk solid fottøy
- Fyll ikke nett/kurver for fulle (maksvekt 20 kg)
- Sjekk vind, strømforhold og tidevann
- Barn og unge bør bruke flyteplagg
- Førstehjelpsskrin bør være tilgjengelig

Kontakt:

Telefon: 477 69 128

E-post: post@ostersdugnaden.no

ostersdugnaden.no

Vestfold og Telemark
FYLKESKOMMUNE

Fylkesmannen i Vestfold og Telemark

Oslofjordens
Friluftsråd

Grenland
Friluftsråd